Skovbyggeren
ved
Niels K. Bredal
ca. 1760

Skovbyggeren.

En
lyrisk Comedie i een Handling,
efter
Marmontels Silvain.

Musiken af Gretri.

Til samme Musik oversat
ved
Niels Krog Bredal.

Personerne:

Dolmon, den Gamle, Fader af Skovbyggeren.

Dolmon, hans ældste Søn, under Navn af Silvain eller Skovbyggeren.

Dolmon, hans yngre Søn, Broder af Silvain.

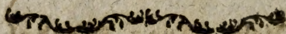
Helene, Skovbyggerens Hustrue.

Pauline, og }
Marine, } Døttre af Skovbyggeren.

Thomas, en ung Bondekarl, forlovet med Pauline.

Vagten.

Handlingen skeer foran ved et Bondehuus, og lige over seer man en Skov.

Skov-

Skovbyggeren.

En lyrisk Comedie.

Første Scene.

Silvain, (klæd som Bonde og Jæger, med en Bøsse i Haanden.) Helene.

Helene.

Men siig mig dog, min beste Ven! siig mig hvad det er som ligger Dig om Hiertet; Du vil holde det hemmeligt for mig; Du frygter at jeg vil fordre en Tilstaaelse af Dig, som Dit Hierte ikke er i Stand til at fordølge.

Silvain.

Min hierte Kone! det er slet intet; det er slet intet om, siger jeg — — Jagten skal vel adsprede mine Griller.

Helene.

Nu, da det er saa nær ved, at Din Datter skal giftes med en god ærlig Bondemand, seer jeg meget vel, at Du kalder tilbage i Din Erindring Din Herkomst og den Velstand, som Din øvrige Familie svæver udi — Dit Giftermaal med mig er altsaa kommen Dig dyrt at staae!

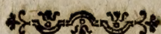
Silvain.

Jeg har giort hvad en ærlig Mand burde giøre. Helene er mig Vederlag nok for alting, og jeg har vist intet tabt. Jeg har forbundet mig med Dig, uden min Faders Samtykke; Jeg har ingen anden Forseelse begaaet; og det er sandt, han har overflødig straffet mig! han har giort mig arveløs, forbudet mig sit Huus, og ladet mig synke i den yderste Elendighed; men havde han end drevet sin Haardhed videre, saa var det altid en Umulighed at giøre Skaar i det Forbund, som var indgaaet imellem os to, hvilket mit Hierte aldrig skal aflade at være indtaget af, og bære Ærbødighed for; Og hvad det Giftermaal angaaer, som er berammet imellem vor Datter og den ærlige Bondekarl, da er det langt fra at jeg skammer mig derved. Og hvad har vel Herkomst og Fødsel at sige? Har den vel en smukkere Side at fremvise, eller en mere uomskrænket Rettighed at fordre, end Følelse af Erkiendtlighed hos et ærekiært Gemyt?

myt? Jeg skylder disse smukke Bondefolk alting; Da endnu ikke mine Hænder vare hærdede nok til Bonde-Arbeide, da har de jo af en besynderlig Ædelmodighed hiulpet mig til rette med at dyrke min Ager. Dem alene skylder jeg at vor Møie er forlindret. Jeg, mine Børn, ja Du selv, vi vare ubekiendte, alle havde slaaet Haanden af os; og vi skulde vist have omkommet af Nød, forend vi af os selv kunde have lært at opholde Livet ved vore Hænders Arbeide; Men disse gode Folks Omhyggelighed, deres forekommende Hielpsomhed, have været vor Tilflugt i vor Eensomhed; Jeg har fundet hos dem Medlidenhed, men saadan Medlidenhed, som man ei har nødig at skamme sig ved, saa ædel, saa øm, og saa liig det uegennyttigste Venskab, at mit Hierte let kunde tage det ene for det andet.

Helene.

I Henseende til dem, min beste Ven! kan Du aldrig giøre for meget — Men lad ikke mig længer gaae hen i denne Uvished. Du har alt for vel vant mig til at udøse vore Fortroligheder udi hinandens Barm; Det er mere end 16 Aar siden vi begyndte dermed.

Aria.

Vore Hierters Sprog forsømmes;
Hvilket mon forandret er?
Mon Din Fader hævnes her?
Vore Hierters Sprog forsømmes;
Hvilket mon forandret er?
Nei; det er ei den meest ømmes;
Nei; det er vist ikke mit;
Ak! jeg skiælver; er det Dit?
Naar min Haand holdt for Dit Øie,
Naar Din tørrede min Graad,
Alting syntes os at føie;
Selv vor Vanhæld gav os Raad.
Vore Hierters Sprog forsømmes ꝛc.

Silvain.

Nei, min Fortrolighed til Dig er og bliver altid den samme; Men det er dog saa tungt, at giøre den Ont, som man elsker.

Helene.

Giør mig gierne Ont, naar Du intet holder dulgt for mig.

Silvain.

Jeg maae feie Dig. Du veed lige saavel som jeg, hvem den Herremand er, der eiede det Gods, som vi leve paa; Han er retsindig, god, og en sand Menneskeven; Altid har den fattige Arbeider fundet sig vel ved at holde sig til ham. Aldrig glemmer jeg hans sædvanlige Mundheld til hans Underhavende: Mine Børn! pleiede han sige, min Villie er, at paa min Eiendom maae enhver uforstyrret nyde Frugt af hvad han har arbeidet; De vilde Dyr giøre Skade paa Eders Sæd; og langt fra at forbyde Eder at bruge Vaaben imod dem, staaer det enhver frit for, paa hans Jord at ødelægge dem og skaffe sig Sikkerhed; Jeg overlader enhver de samme Rettigheder, som jeg selv haver; og paa mit Gods vil jeg, at man ikke skal være Undersaat af andre, end Gud, Fyrsten og Lovene. Saadan Tankemaade havde denne ærværdige Mand.

Helene.

Og med alt dette?

Silvain.

Med alt dette miste vi ham med det første.

Helene.

Ak! jeg føler ligesaa fuldt som Du, Vigtigheden af dette Tab.

Silvain.

Det er sandt min udvalde Helene! men det er endnu for mig meget vigtigere; Veed Du vel hvem den er, som kommer i hans Sted? Min kiedelige Fader.

Helene.

Retfærdige Himmel! Din Fader?

Silvain.

Just ham er det, som har kiøbt Godset; Min yngre Broder skal sættes i Besiddelse deraf. Jeg har ikke seet ham, siden han var et Barn; men saa meget veed jeg om ham, at han heel uværdig har tilsneget sig min Faders Godhed, misbrugt hans Gavmildhed, paa meer end een skammelig Maade, og giort ham Livet suurt paa hans gamle Alder. Han er allerede forud udskreget her i Landsbyen for hans Uforskammenhed, som en utaalelig Tyran; han kommer ansættende med Stolthed, han er myndig, fuld af Trudsler; Ja, det som mere er; man siger — at han vil ophæve Jagt-Friheden.

Helene.

Hvad skal der saa blive af os?

Silvain.

Vi vil blive ved at elske hinanden. Hvorhen vi end skal være nødsagede at søge vor Tilflugt, maae vi haabe endnu at nyde gode Dage, skiønt maaskee med mere Sveed og Umage. Vær ved frisk Mod, min beste Helene! Lad os gifte vor Datter; og for alting lader os ikke gaae hen og forstyrre den almindelige Bryllups-Glæde. Vi vil, midt i vor Fattigdom, holde Miner, som vi havde alting fuldt op. Jeg for min Part skal skaffe os et got Maaltid ved min Jagt.

Helene.

Du bliver vel ikke længe borte?

Silvain.

Jeg har kun et lidet Stykke Vei at gaae.

(Hun gaaer ind.)

Anden Scene.

Silvain (alene seende efter Helene.)

Hvor dog ikke Kierlighed kan indprente os Mod! Hvor har hun ikke kundet gaae igiennem alting; Møie, Arbeide, og yderlig Mangel! og det som er det forunderligste, uden et Øieblik at see suurt eller knurre derover. Men skulde jeg vel have Hierte til at sætte hende blot for den Storm, som nu truer os? Nei, aldrig i Verden; det er bedre at forføie os herfra i Tide; thi her paa Stedet vil jeg dog blive kiendt, seent eller tidlig; Man kunde faae opspurgt hvem jeg er; og jeg bør spare mig selv den Skiendsel og Fortred at blive bekiendt i disse Omstændigheder.

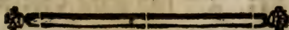
Aria.

Mit Vanhæld gaaer jeg kiæk imod,
Men staaer ei ud at see en Fader,
Som er fortørnet, som mig hader;
Saa stærkt, saa stivt er ei mit Mod.
Ja Naturen omsonst mig minder,
I Dødens Angest jeg mig befinder;
Mit Hierte er koldt, og staaer det ei ud.

En om Søn, som sig skyldig finder,
Seer i sin Fader
En truende Gud.
Min Vanhæld gaaer jeg kiæk imod,
Men staaer ei ud
At see en Fader.
Unge Skov! jeg plantede;
Marke! som jeg giorde gode;
Ringe Hytte! hvor jeg boede;
Ringe Hytte! hvor jeg troede
Frugt af Elskovs Fred at see.
Skal jeg for sidst Eder see?
Tak for hver Stund, jeg her boede.
Min Vanhæld gaaer jeg kiæk imod;
Men staaer ei ud at see en Fader,
Som er fortørnet, som mig hader;
Saa stærkt, saa stivt er ei mit Mod.

(Han gaaer.)

Tredie Scene.

Helene. Pauline. Marine.

(Marine bær to Stole, som hun sætter i Skyggen af Træerne, den ene for hendes Moder, den anden for hendes Søster.)

Helene, (til Pauline.)

Nei see engang, hvor Du har klædet Dig vel i Dag!

Marine.

End jeg da, min Moder?

Helene, (til Marine.)

Ligeledes. (til Pauline) Din Kiæreste kommer i Øieblikket; lad os sætte os ned her og vente paa ham; og imedens kan vi give os til at tale lidt om ham.

(Helene og Pauline sætter sig ned, og Marine bliver staaende.)

Da Du nu snart skal være Kone og Huus-Moder, saa bør Du først og fremst viide —

(til Marine.)

Tiden vil falde Dig lang ved at høre paa denne Samtale; Du kan gaae bort saa længe.

Marine.

Min hierte Moder! hvorfor skal jeg gaae bort? jeg skal dog engang have de samme Lær-

domme,

dommie, som min Søster nu faaer, og det vilde altsaa giøre min Moder dobbelt Bryderie; nu derimod kan vi begge være holdne med een Underviisning.

Helene.

Nu vel da, saa kan Du blive — Viid da, min kiære Pauline! at Din Fader har truffet for Dig et priseligt Val; han har udvalgt til Svigersøn en ung elskværdig Karl, af en ærlig Familie, og som jeg troer elsker Dig meget høit; alt saadant spaaer Dig meget gode Vilkaar i Fremtiden. Men for alting, indbild Dig ikke at nogen Lykke er bestandig og uden Afvexling. Lykken, mit Barn! er ligesom et Blomster i en Hauge; Du veed selv, at der behøves kun en liden Blæst, saa er den hele Herlighed forbi.

Aria.

Troe ei, beste Ægte-Mage
Gior Dit Liv til Soelskins-Dage;
Selv paa Landet maae man tage,
Midt i Lykke, mod Fortred.
Men Din Ungdoms Yndigheder
Skabe Lys af Dunkelhed.

Mand-

Mandfolk stolte, vilde heder;
Men er en til Fange tagen,
Og tilgavns af Elskov slagen,
Bliver han heel hastig tam.
Han sin Herske-Syge glemmer;
Mod hans Tanke man ham tæmmer;
Blot et Vink ham kan forføre,
Naar to smukke Øine giøre
Kun et venligt Smiil til ham.
Vittig Kones Yndigheder
Have slige Rettigheder;
Hun kan, saasnart hun vil, befale
Ved Artighed og Sindighed.
Roeligt Sind og venlig Tale
Skaffe udi Huset Fred.

Marine.

Jeg skal ikke glemme en eneste af disse Lærdomme, men skal følge dem som en Lov: thi jeg haaber, at der kommer vel engang min Tid; og naar saa min Mand gier sig vreed, da i Steden for at klamres med ham vil jeg omfavne, kysse og klappe ham — Jeg tør ikke staae inde for, at min Søster er saa føielig, saa vidt jeg har mærket.

He-

Helene.

Af hvad Aarsag da?

Marine.

Jeg ynker ret den stakkels Thomas! Det er ikke længere siden, end i Gaar, at min Søster og han var i Ordkrig sammen.

Helene, (reisende sig.)

Hvad er det vel, Du der staaer og siger, betænker Du vel — —

Pauline.

Nu hvor er Du en Sladderhank, min gode Søster!

Marine.

Ja jeg veed meget vel, at man kalder mig Sladderhank, naar jeg taler den blotte bare Sandhed.

Pauline.

Min hierte Moder! troe ikke et Ord af alt dette; Vi skiltes ad, som de beste Venner af Verden.

Marine.

Det troer jeg. Thomas er en saa god Siæl, at han immer giver efter, naar Du er meest paastaaende. Han seer altid igiennem Fingre med Din Fremfusenhed.

Helene.

Hvad var da Sagen, som I trættede om?

Pauline.

Naar jeg endelig skal sige — saa kom Thomas hid, som min Moder veed, i Aftes, for at tale med mig, da han gik fra Arbeidet; Han, min Søster og jeg spadserede Haugen op og ned en frem til sex Gange, — og derpaa satte vi os ned paa en Græsbænk — — og endelig —

Marine.

Og endelig, endelig! — Nei see mig, hvilke Omsvøb! Han talte om sin Kiærlighed, og vilde gierne vide af hendes egen Mund, om han behagede hende; Den stakkels Karl forlangede ikkun disse tre Ord: Jeg elsker Dig. Al hans timelige Lykke, sagde han, og hans Liv beroede derpaa; Men hvad tænker min Moder vel! han var ikke i Stand til at tvinge de faa Ord af hende.

Pauline.

Men skulde jeg vel tale saa reent, min Søster? Jeg er vis paa min Moder holder med mig.

Marine.

Nei seer jeg ret paa min Moders Smiil, saa havde Du giort best i at tage Bladet reent fra Munden. Det var nok en Sag at giøre Hemmelighed af! Det er jo en spildt Umage at fortie det, som han alle Øieblik kan læse af Dine Øine.

Pauline.

Nei nu gaaer det for vidt, min Søster!

Marine.

Ja Du maae blive vreed eller bliid, saa siger jeg, at han er vis i sin Sag; og jeg, som ikke just er af de meest klarseende, jeg har seet det tusinde Gange, og jeg tager vist ikke Feil.

Pauline.

Hvad har Du seet, min Søster?

Marine.

Ja vist, med disse mine to Øine.

Helene.

Hvordan da?

Marine.

Aria.

Om Søster elsker, veed jeg ikke;
Men skulde jeg, som hun mig skikke,

Jeg sagde reent, det Elskov var;
Som lyse Dag den Sag er klar.
Naar han gaaer bort, hun sees græde,
Hendes Øine matte staae,
Men saa snart han er tilstæde,
Spores paa Kinderne Glæde,
Af Rødmen, de da faae.
En frygtsom Røst, af Suk en Kiæde,
Og matte Blik,
Sligt paa en Prik,
Er Elskov; Moder! er det ikke?
Jo; skulde jeg som hun mig skikke,
Jeg sagde reent det Elskov var;
Som lyse Dag den Sag er klar.
Naar beste Blomster=Krands
Jeg til min Søster giver,
Hun uden Sands
Den sønderriver,
Var det en Rosen=Krands;
Men end en slet og ret,
Naar den kom fra hans Hænder,
Hun til Pynt den anvender;
Søster! see, den er næt!

Hun

Hun er forraad; Er hun det ikke?
Jo skulde jeg som hun mig skikke,
Jeg sagde reent det Elskov var;
Som lyse Dag den Sag er klar.

Jo jo, min Moder! Hun tænker aldrig paa andet; hun giør ikke andet den hele udlangende Dag. Thomas er først og Thomas er sidst i alt hvad hun tager sig for, og i alt hvad hun taler, enten det saa er Regnveir eller Solskin. Er det godt Veir, for Exempel, saa tænker hun paa hendes Thomas; det er just for hans Skyld, at Himlen har opklaret sig; men bliver det paa det samme ondt Veir, ja saa er hundrede og eet ude, da er der en Ulykke paa færde; Thomas er ude under aaben Himmel, hvor skal han nu komme under Tag, førend han smelter reent bort! Man skulde tænke, hun troede at Thomas var det eneste Menneske, som det regnede paa.

Helene.

Pauline! hvad siger Du til alt dette? Tal uden ringeste Forbeholdenhed. Du veed at Din Moder holder af Dig; kunde vel Dit Hierte bequemme sig til at elske Thomas som Din Ægtemand?

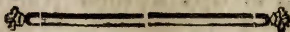
Pauline.

Aria.

Og hvordan ikke elske ham?
Han, hvis Lyst kun er jer at behage!
Han min Fader nævner alle Dage,
Og jer, som Moder uden Mage;
Saadan kom det at jeg elskte ham;
Og hvordan ikke elske ham?
Eders Forskrift jeg følger her,
Naar jeg elsker den, som jer behager;
Eders Søn han kaldet er,
Hustrue-Navn med Ret jeg tager.
Og hvordan ikke elske ham? etc.

Helene.

Du overvælder mig med Glæde, min Datter! Thomas [illegible] tiener at elskes af os alle tilsammen; Hans Belønning for hans Hengivenhed for os, bør være Din Kiærlighed; Spørg nu Dit lille Hierte til Raads, og opfyld Dine Pligter.

Fierde Scene.

De forrige. Thomas.

Thomas, (begynder at synge uden for.)

Aria.

Hver Mand i Byen mig misunder!
Elskov og Galskab er derunder;
Enhver vil have hende for sig,
Og jeg, jeg siger: Hun er for mig,
Hun er for mig, for Livs-Tid for mig;
Hun mig nu snart giør lykkelig.
O! hvor min Siæl nu glæder sig!
Søde Pauline! Du hendes Moder!
Du hendes Søster!
Du hendes Moder!
Du hendes Søster!
Føle I vel den Lykke, jeg giør?
Hvorhen gik den gode Fader?
Han, hvis Godhed ei aflader.
Mit Hierte han kiende bør.
Velkommen nu Slæb og Umage!
Trældoms-Dage!
Høstens Bud!

Storm og Regn mig vel skal smage,
Hede, Kulde, Snee og Slud;
Mit Mod ved sligt ei skal aftage.
For nøisom Siæl
Alt smager vel,
Dens Foraar varer Aaret ud.
Hver Mand i Byen 2c.

Helene.

Du er altsaa ikke vreed længer?

Thomas.

Paa hvem skulde jeg være vreed?

Helene.

Jeg meente. Du kunde være fortrydelig over, at Pauline, som man siger mig, ikke vilde reent ud tilstaae, at hun elsker Dig.

Thomas.

Jeg beder om Forladelse; det var mig som havde Uret; Ja vist forløb jeg mig, og jeg er ganske skamfuld derover. Jeg burde have skaanet hendes Undseelighed, og jeg mærker hos mig selv, at jeg just elsker hende endnu mere, for denne hendes Opførsel imod mig.

Helene.

Hvor er dog ikke den eenfoldige Natur deilig! Du lægger alting ud til det beste; og nu kommer det mig til at give Dig den Løn, som Du fortiener — Hun elsker Dig af sit inderste Hierte.

Tho-

Thomas.

Pauline elsker mig!

Helene.

Ja jeg forsikrer Dig det paa hendes Vegne. Mine Børn! hvor er det ikke en sand Glæde for mig at stifte denne Forening! Men hvor bliver Din Fader af? Kommer han ikke snart?

Thomas.

Jeg bør ikke dølge for jer, at min Fader er noget vreed; han har været hos Notarius, hvor han har læst Ægteskabs-Pagten, men den er han mindre end fornøiet med; han har ogsaa strax paa Stedet ladet den omskrive for mine Øine.

Helene.

Hvad er det, Du der siger mig?

Thomas.

Den gode Silvain har giort os en stor Fornærmelse; hvordan? uden at sige os et Ord, gaaer han hen, og skiller sig ved sin Eiendom, og det for at give sin Datter Udstyr! han maae tænke om os, at vi have Hierter af Steen og Staal.

Helene.

Men fører ikke Billighed saadant med sig?

Thomas.

Forlad mig, det kalder jeg ikke at handle som en oprigtig Ven. Han har giort os ganske be-

skiemmede. Jeg vilde lade det staae ved sin Værd! om han havde mere til beste, end min Fader. Men at skille sig selv ved en Eiendom, som vi ikke behøve. Skal jeg da oven i Kiøbet betales, fordi jeg faaer den som jeg elsker? Nei i al Evighed skal saadant ikke skee; hendes Medgift er hendes Hierte, hendes Formue er hendes Person; Resten gaaer lige op, og den Artikel slaaer man en Stræg over.

Helene, (bevæget.)
Min Datter!

Thomas.
Himlen vore lovet! jeg er ung, frisk og stærk; vor Jord er god, og naar vi dyrke vor Ager, har vi Rente af vort Arbeide. Hvad kan det øvrige hielpe os til? Nei, det var den største Ubillighed. Behold Jeres Formue til at udstyre den yngre Datter med.

Marine.
Nu hvilken eiegod Broder!

Thomas.
Frygt aldrig derfor, at min Hustrue skal lide Mangel.

Pauline.
Nu Thomas! hvad skylder jeg Dig ikke, og hvor stor Ret har Du ikke til mit Hierte?

Pau-

Pauline og Thomas.

Duet.

Thomas.

Naar Du er min, og Løfte holder,
Mig Ønske ei tilovers er.

Pauline.

Naar Du det for Din Lykke holder,
Dit Ønske alt opfyldet er.

Thomas.

Mit Hierte slaaer.

Pauline.

Du mit forfører.

Begge.

Mit Hierte Dig fra nu tilhører,
Dit Hierte mig fra nu tilhører.
O! sødeste Indskydelser!
For Dig at have kiær,
Mig Livet kostbart er.

Thomas.

Dit Hierte mig nu vist tilhører;
Mig Ønske ei tilovers er.

Pauline.

Men Landvæsens tunge Plage
Gior den ei i vor Lykke Skaar?

Thomas.

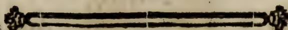
Nei jeg den best da kan smage,
Og føle ret de søde Kaar.

Begge.

Elskov Møien indbyrdes lætter;
Hvad er tungt, naar man elsker ret?

<table>
<tr><td rowspan="2">Naar</td><td>man sit</td><td rowspan="2">Øie om Aftenen mætter,</td></tr>
<tr><td>Du mit</td></tr>
<tr><td>Glemmer</td><td colspan="2" rowspan="2">man Dagens Umage heel let.</td></tr>
<tr><td>Taaler</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Naar</td><td>jeg Dit</td><td rowspan="2">Bord til Aftens anretter,</td></tr>
<tr><td>Du mit</td></tr>
</table>

Vi glemme Dagens Umage heel let.

Femte Scene.

Silvain, (som forfølges af en Vagt af fire Personer) og de forrige.

Silvain, (med sin Bøsse.)

Gaae kun ind, og frygter for ingen Ting.

Helene.

Hvad er paa Færde?

Pauline og Marine.

Ak! min kiære Fader!

Silvain, (til Thomas.)

Hold dem tilside.

Helene.

Jeg bæver som et Espe-Løv.

Pauline, (til Marine.)

Saa vidt jeg seer, er han vreed.

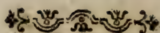
Thomas.

Er der nogen, som vil giøre jer Overlast?

Silvain.

Ja, Vagten er mig i Hælene, lad mig være alene, siger jeg, og sæt Dig ikke i Fare for min Skyld.

(Thomas gaaer ind i Huset, og kommer strax ud igien, med en Øxe i Haanden. Vagten, hver med et Gevær i Haanden indtager den Side ved Skoven; Silvain og Thomas staae ved Huset og de tre Fruentimmer midt paa Pladsen.)

Septuor.

Vagten.

Hold stille, og strækker Vaaben!

Silvain og Thomas.

Vi strække Vaaben!

Vagten.

Hold stille, og strækker Vaaben!
Giv Dig; hvis Dig er
Livet kiær.

Silvain og Thomas.

Vi skulde strække Vaaben?
Fald an, jeg staaer bereed.

Helene, Pauline og Marine.

Hav Ynk med vores Graad og Raaben!

Vagten.

Saa strækker Vaaben!

Silvain og Thomas.

Vi strække Vaaben!

Vagten.

Giv Dig; hvis Dig er
Livet kiær.

Silvain og Thomas.

Fald an, jeg staaer bereed.

Helene.

Hvem kan os Hielp tilføre?

Pauline og Marine.

Hvem vil os Hielp tilføre?

Vagten.

Og Du tør Modstand giøre?

Silvain.

Jeg værger mig.

Thomas.

Jeg værger ham.

Vagten.

Du værger } ham? / Dig?

Silvain og Thomas.

Den som sig først tør røre
Er lagt paa Stedet ned.

Helene, Pauline og Marine.

Hans Børn jer dog bevæge maae!
O! Himmel!

Vag-

Vagten.

Giv Dig; det er Tid.

Helene, Pauline og Marine.

Skyd ei imidlertid.

Silvain og Thomas.

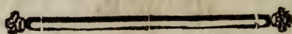
Den som sig først tør røre
Er lagt paa Stedet ned.

Helene, Pauline og Marine.

O! Himmel!
Vil du hans Sag anhøre!

Vagten.

Og Du tør Modstand giøre?
Giv Dig; det er Tid.

Siette Scene.

Dolmon, (den yngre) og de forrige.

Dolmon.

Har man endelig faaet fat paa ham? — Der er han just.

(til Vagten.)

Hvordan I forsagte Karle! hvad tager I jer for? og hvad ere I vel bange for?

Silvain.

Hold inde, unge Menneske! hold inde. Giøres her nogen Ulykke, skal Du bøde derfor med Dit Liv.

Dolmon, (til Vagten.)

Tøver lidet, og lad mig et Øieblik tale med ham.

Silvain.

Velan; kom nærmere, men alene, og uden Hidsighed.

Dolmon.

Du har jo været paa Jagt? hvad Ret har Du dertil?

Silvain.

Naturens Ret, som ikke tillader at Frugterne af vor Ager og Eng, som vi med saa stor Møisommelighed opelske, skal gives til Rov for de vilde Dyr. Om den nye Eier af Godset lader et saadant Forbud udgaae, vil jeg være den første, som skal være lydig.

Dolmon.

Jeg mener, det er mere end nok, at jeg som hans Søn og hans Arving forbyder det, og er forternet over den Misbrug, som hidindtil er gaaet i Svang.

Silvain.

Er De, min Herre! hans Arving?

Dolmon.

Jeg selv; kiender Du mig maaskee ikke?

Silvain.

De giør alt Deres, til at blive kiendt, for hvem De er.

Dolmon, (med en stolt Mine.)

Du skal vel lære, bedre at kiende mig, god Karl!

Silvain.

Det kommer derpaa an. Imidlertid vil jeg raade Dem at tale i lidt sagtere Tone. De veed maaskee ikke, hvem De taler med. Vær lidt mere forsigtig og høflig, og kast ikke Foragt paa Folk, som maaskee, naar alt kom til alt, kunde have lidt mere at betyde, end De selv, med al Deres Indbildning.

Dolmon.

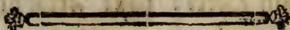
Nei, saadan Dumdristighed skal ikke gaae uhævnet. Min Fader er ikke ret langt herfra; han vil strax være her.

Silvain, (for sig selv.)

Hans Fader!

Dolmon.

Ja, han skal vist twinge Dig til Din Skyldighed. (Han gaaer, og derefter Vagten.)

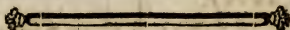
Sy-

Syvende Scene.

Silvain. Helene. Pauline. Marine. Thomas.

Silvain, (afsides.)

Kiære Helene! Du hørte jo hans Trudsler?
(til sine Døttre.)
Mine Børn! lader os være alene.
(Pauline og Marine gaae ind i Huset, Thomas gaaer hen til en Side, ligesom for at see efter hvor Dolmon og Vagten bliver af.)

Ottende Scene.

Silvain. Helene.

Silvain.

Min Fader i Nærværelsen! — hvor skal jeg skiule mig?

Helene.

Desværre! han kommer vist for at rive Dig ud af mine Arme.

Helene og Silvain.

Duet.

Helene.

Kast Dig for en Fader,
Han tilgiver Dig.

Silvain.

Blot Navnet af en Fader,
Ak! det skrækker mig.

Silvain.	Helene.
Skulde end hans Vrede	Ja jeg seer hans Vrede
Rase over mig;	Rase over mig.
Min Elskov var min Brøde,	Din Elskov var Din Brøde,
Jeg derfor bør bøde;	Jeg derfor bør bøde;
Det gielder kun mig.	Det gielder kun mig.

Helene.

Han Dig løs vil rive.
Af et kiælent Baand.

Silvain.

Men vor Graad kan give
Medynk Overhaand.

Helene.

Han truende byder,
Og kræver Lydighed.

Silvain.

Med Suk jeg betyder
Ham Løftets Hellighed.

Til-

Tilsammen.

O! udvalde Mage!
Lyst for mine Dage!

Helene.

Jeg frygter,

Silvain.

Jeg haaber,

Helene.

En Dommer.

Silvain.

En Fader,

Helene.

En Dommer, som haver,

Silvain.

En følende Fader,

Helene.	Silvain.
Vist gruesom være skal	Ei gruesom være skal
Imod Dit Hiertes Val.	Imod mit Hiertes Val.

Helene.

Om Din Troskab vakler,
Tænk da paa de Stakler,
Som vor Afkom er.

Silvain.

Din Frygt mig fornærmer,
Du selv mig beskiærmer
Imod Fristelser.

Helene.

Gid Moderen af disse,
Som ævig bliver Din,
Dit Hierte sig forvisse!

Silvain.

Det eier Du tilvisse,
Som da Du først blev min.

Tilsammen.

O! udvalde Mage!
Lyst for mine Dage!

Helene.

Jeg frygter,

Silvain.

Jeg haaber,

Helene.

En Dommer,

Silvain.

En Fader,

Helene.

En Dommer, som hader,

Silvain.

En følende Fader,

He-

Helene.	Silvain.
Vist gruesom være skal	Ei gruesom være skal
Imod Dit Hiertes Val.	Imod mit Hiertes Val.

Begge.

Vor Elskov og Tro
Forbinder os to.
Da vi giorde Eeden,
Himlen hørte alt.
Den, af hvad blev talt,
Seer Uskyldigheden.
Hvem kan vel forbyde
At Løftet jo galdt;
Nei, intet kan bryde
Den Eed, som da faldt.

Silvain.

Men min hierte Kone! hvorfor skal jeg vel sætte mig blot for den Storm, som truer os? Det maae være Din Sag — Du er ubekiendt; det kunde hende sig, at Lykken var saa god, at min Fader kunde lade sig bevæge ved Din Røst. Ja vist; jeg har her intet at giøre; Du kan bedre, end jeg, formilde hans Vrede.

Niende Scene.

Thomas. Silvain. Helene.

Thomas.

Nu skal man faae at see, at den gamle Fader kommer her og sætter Splid i Kortet.

Helene.

Har Du da seet ham? Er han meget opbragt?

Thomas.

Jo saamen har jeg seet ham. Det er ham just, som jeg er bange for; Himlen bevare os, hvor han seer bedrøvet og alvorlig ud! Han gik der nede for sig selv og smaasnakkede; jeg var saa langt borte, at jeg kunde see ham, men kunde ei høre ham tale; hans Søn talte med ham; See, omtrent saaledes bar han sig ad:

(han giør den gamle Dolmons alvorlige Miner efter.)

Han hørte nøie paa, hvad hans Søn snakkede ham for; derpaa sendte han ham i et Ærinde hen til Herregaarden; og nu gaaer han ganske eene her frem ad Bakken.

Silvain.

Jeg faaer ham altsaa at see!

Thomas.

Det vil ikke vare ret længe.

Silvain.

Min Ven! lad os blive alene.

Tho=

Thomas.

Hvordan! jeg skulde forlade jer; Nei, jeg vil blive her.

Silvain.

Gaae bort; søg mine Børn op; jeg kommer strax efter. (Thomas gaaer ind i Huset.)

Tiende Scene.

Helene. Silvain.

Silvain.

Helene! mit Hierte er færdigt at briste.

Helene.

Tag Mod til Dig, men beste Ven!

Silvain.

Nei — jeg mærker — jeg staaer det ikke ud — Giør Du alt hvad Kiærlighed indskyder Dig; jeg for min Part veed neppe af mig selv at sige.

(Han gaaer.)

Ellevte Scene.

Helene, (alene.)

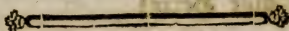
Obligat Recitativ.

Han kommer da. Jeg ham skal vente;
Jeg mig skal lade see for ham
Eene, med Zittren, foruden Hielp!
Ak! Jeg gyser. Jeg synes høre
Naturens Stemme,
Som melder sig i hans Siæl.
Jeg synes høre;
„ Hun er der, skaf Dig Hævn, see Hende,
„ Som fratog Dig Din Søn,
„ Som giorde ham gienstridig;
„ Just hun, som al Din Vanhæld giør.
Min Dommer! tilgiv, tilgiv min Fader!
Jeg var ung mit Hierte følte,
Og Din Søn mig tilbad;
Uskiønsom Drift os har forført. —
Mine Børn Dig høre til,
Straf alene deres Moder —
Ved dem at see, han ynker dem;
Ved dem hans Siæl bevæges skal.

Aria.

Aria.

Falske Griller!
Drøm, som ei har Sted.
Nei, nei, mit Haab mig her kun driller;
Jeg alt for stærkt har giort ham vreed.
Han eftergive
Sin Rettighed!
Han mig tilgive
Den Skam, han leed!
Hans Ja oplive
Vor Kiærlighed!
Nei, nei, mit Haab mig her kun driller!
Jeg alt for stærkt har giort ham vreed.

Tolvte Scene.

Helene. Pauline. Marine.

Pauline.

Min Fader har sendt os herhid, for at holde min søde Moder med Selskab. Han synes at være hæftig bedrøvet.

Marine.

Han vil skiule sin Graad, og er bange for, at man skal mærke hans inderlige Bedrøvelse.

Pauline.

Skulde han endda ikke være i Sikkerhed?

Helene.

Mindre end det, mine Børn! Hans strænge Dommer, en Herre, som har at befale baade over ham og os, vil strax indfinde sig her. Enhver af os maae være betænkt paa, at vor Skiæbne i et og alt beroer paa ham. Vi ville falde paa Knæe for ham, og med grædende Taarer udbede os hans Beskyttelse.

Trettende Scene.

Den gamle Dolmon. De forrige.

Helene. Pauline og Marine.

Ak! naadige Herre!

Dolmon.

Hvad seer jeg? Er dette maaskee Kone og Børn af den dumdristige Krybeskytte?

Helene.

Jeg er hans Hustrue.

Pauline og Marine.

Og jeg hans Datter.

Helene.

Han maae vist agtes som en Misdæder af Dem, min Herre! Men der er intet i Verden til,

som

som han jo giorde, naar han vidste, at han derved kunde vinde Deres Gunst. Er det da ei mueligt at disse hans Berns Taarer kan opvække Medlidenhed hos Dem? Betænk Herre! Han er Fader, Mand og vort Huses eneste Haab.

Dolmon.

Betænker I ikke, hvor grovelig han har forseet sig? det er ikke nok med at være overhørig; men han har desuden udladt sig med Trudsler og fornærmelige Talemaader mod min Søn.

Helene.

Han er yderlig bedrøvet over at være i Deres Ugunst; hans eneste Uhæld er, at De er fortørnet paa ham; og han veed ikke at bebreide sig anden Forseelse, end den, at have giort Dem imod. Men værdiges dog at høre os, forend vi dømmes. Forend dette sidste Forbud udkom, var Jagten frie for enhver; og uden at mene Ondt dermed —

Dolmon.

Det er og hans mindste Forbrydelse.

Helene.

Desværre, jeg begriber det; han burde være mere koldsindig og eftergivende; og da han er ulykkelig, burde han forsvare sig med mindre Hidsighed; Men nu, da han af sit Hierte fortryder, at han har forløbet sig, vil han gierne kaste sig for Deres Fødder og sige; Betag mig Livet, det hører Eder til.

Dol-

Dolmon.

Min kiære Bondekone! jeg bliver ganske forvirret ved at tale med hende — Denne Udseende, denne Opførsel, og dette Sprog — Nei aldrig er De opføed blant Bønder — Og i denne Stiltienhed har jeg det Svar, som jeg behøver. Ja vist: alting stemmer sammen, for at overbevise mig, at De er et Fruentimmer af god Stand.

Helene.

De tager ikke feil, naadige Herre!

Dolmon.

Hvilken Skiæbne har da kundet bringe Dem i disse nedrige Omstændigheder?

Helene.

En besynderlig Vanhæld, og som jeg mindst havde fortient. Men endog under denne usle Hytte, hvor jeg boer, skulde jeg være glad og roelig; ja jeg skulde agte mig selv lykkelig, naar jeg var vis paa, at have forsonet min Mands Misgierning, og at De ikke var vreed længere.

Dolmon.

Det giør her ikke til Sagen, om jeg er vreed, eller ikke; Men lad os tale om den Vanhæld, som I er udi.

Helene.

Den skal ævig være glemt, naar min Herre ynker os. Nei aldrig skal der da høres Beklagelser

ser af min Mund. Lyksalighed kan man finde allesteds; thi dens Kilde er i Hiertet. Her paa Stedet, udi den ønskeligste Rolighed, er min Mand og mine Børn for mig den hele Verden. Min Mand har ikke ladet Modet falde fordi hans Skiæbne har været ham ugunstig; han har rettet sig efter sine Omstændigheder, og har forefundet oprigtige Venner; de har hiulpet ham tilrette; Tiden, Nødvendigheden og Vanen har giort hans Hænder beqvemme til at udstaae det sværeste Bonde-Arbeide; jeg, for min Part, har alene lagt mig efter at skaffe mine Børn en god Opdragelse. En kiælen Omhyggelighed, skient blandet med en og anden Fortræd, et tarveligt Maaltid, at sove trygt, at vogne op med en god Samvittighed; See! saadanne Fornøielser have vi fundet i vor Eensomhed. Jeg veed meget vel, at man kan føre et angenemmere Liv, men jeg tvivler paa, mere uskyldigt.

Dolmon.

Himmel! Hvor Eders Tilstand er at misunde! Troe mig, just saa skal man leve, naar man vil smage den sande Lykke her i Livet. I herske over de Hierter, som I selv have dannet; I elske Eders Børn, og ere igien elskede af dem.

(For

(For sig selv.)

Ja og jeg — Jeg har Børn, desværre! Men jeg er en alt for ulykkelig Fader! jeg har havt to Sønner; den eene har jeg mistet, den anden volder mig daglig Bekymring.

(høit.)

Ak! hvor ligger der mig ikke meget om Hiertet!

Helene.

Tillad mig at tage Deel derudi.

Dolmon.

Min Bekymring kan lettes ved at bevise Got mod Eder. Disse tvende unge Pigebørn ere snart af den Alder, da man bør være betænkt paa at forsørge dem. Har man maaskee i Sinde at gifte dem bort her i Landsbyen?

Helene.

Ganske sikkert. Den ældste er forlovet; Hun skal ægte en Søn af vor Naboe, som er vor redelige Ven; ja, det som mere er, havde ikke denne slemme Tildragelse med Jagten kommen imellem, saa havde deres Bryllup endnu i Dag gaaet for sig; Min stakkels Mand var just gaaet ud at jage, for at skaffe noget til Huset at leve af.

Dolmon.

Det er altsaa mig, desværre! som giør Hindring i Bryllups-Høitiden! Forlad mig, mine Børn! jeg har ikke giort vel, i at laane Øret til et ungt Menneskes Beretning, hvis opløbne Væsen jeg har lært at kiende.

(Til Pauline.)

Min Pige! jeg tager mig paa at udstyre hende.

Helene og Pauline.

Hvordan, naadige Herre!

Marine.

End mig da, naadige Herre!

Dolmon, (til Marine.)

Ja vel da, jeg haaber ogsaa at kunne give hende en sømmelig Medgift, naar hun først fylder sit 16de Aar.

Marine.

Jeg skal skynde mig det beste jeg kan.

Dolmon.

Jeg giver hende mit Ord, og det skal staae fast.

Marine.

Jeg siger tusind Tak.

Dol-

Dolmon.

Jeg vil være Eder begge i Faders Sted.

Helene, (med Glæde.)

Nu mine Børn! hvilken Himmel=sendt Mand! (De kaste sig begge ned for hans Fødder.)

Dolmon, (reisende dem op.)

Det er alt for vidt drevet for saa smaa Ting af Velgierninger.

(For sig selv.)

Deres Erkiendtlighed tvinger mig Taarer af Øinene.

(Til Helene.)

Jeg har Lyst at tale med Eders Mand.

Helene, (skiælvende.)

Min Mand, naadige Herre! — Nei, det lader sig ei giøre — Det har han ikke Dristighed til.

Dolmon.

Lad ham kun komme; vær uden Bekymring; lad ham komme; jeg vil saa have det.

(Helene gaaer ind i Huset.)

Fiortende Scene.

Den gamle Dolmon. Pauline. Marine.

Marine.

Vil Herren vel giøre os den Ære, at være nærværende ved Brylluppet?

Dolmon.

Ja saamen vil jeg saa, naar jeg bliver budet, og kan giøre Eder en Fornøielse dermed.

Marine.

Aldrig kan nogen Ting glæde mig mere; hvor De dog er en elskværdig Herre! hører Du vel, min Søster!

Dolmon.

Lover I mig da oprigtig at holde af mig?

Marine.

Ja, af vort inderste Hierte.

Terzet.

Dolmon. Pauline og Marine.

Pauline og Marine.

Saa kom, og lev med os;
Her Venskabs Boe man finder.

Dolmon.

Ja, ja, jeg komme skal, al Verdens Støi til Trods.

Pauline og Marine.

En Vellyst er derhos
At elske den, som os forbinder.

Dolmon.

Mon større Lyst og Fryd man finder?
Ja, ja, jeg komme skal. Jeg alt finder
Smag i den Lyst, som herske skal hos os.

Alle Tre.

I { Eders / Vores } Bolig
Man lever rolig.

Dolmon.

Ja mine Børn! i Eders Bolig
Man lever rolig.

Pauline og Marine.

Saa kom, og lev med os.

Dolmon.

Ja, ja, jeg komme skal, al Verdens Stoi til Trods.

Pauline.

Min Fader er saa god!

Marine.

Og min Moder.

Pauline.

Og min Elsker.

Alle Tre.

I { Eders / Vores } Bolig

Man lever rolig.

Pauline og Marine.

Hver skytter sig, og alt opliver,

Dolmon.

Og alt indgiver

Pauline og Marine.

Et noisomt Mod.

Hver skytter sig, og alt opliver,

Og alt indgiver
Et noisomt Mod.
Saa kom :c.

Dolmon.

Nu hvilke elskværdige Børn! — hvilken uforfalsket Glæde! — Men desværre! saadan Glæde skiænker kun Himmelen fattige Folk, som ikke har andet at stole paa; Ak! hvor gierne vilde jeg give alt hvad jeg eier til, for at — —

Pauline.

Jeg synes som Herren beklager sig.

Marine.

Vist nok falder Tiden ham lang i vort Selskab, min Søster!

Pauline.

Er der hendet Dem nogen Fortræd, naadige Herre! (De kysse hans Haand.)

Dolmon.

Mine Børn! hvert Ord af Eder trænger sig til det inderste af min Siæl — I holde af mig!

Marine.

Jeg seer at De fælder Taarer. Ak! lad mig tørre dem af Deres Øine.

(Hun vil med sit Forklæde tørre Graaden af hans Øine.)

Dol-

Dolmon.

Ingen kan forestille sig hvad som nu gaaer for sig i mit Hierte. Jeg finder en ubeskrivelig Glæde i at see dem! jeg indtages ved at høre dem tale; det er omsonst, at jeg vil stræbe derimod; aldrig har jeg min hele Livstid fundet til en saa øm Følelse. (Han omfavner dem.)

Femtende og sidste Scene.

De forrige. Silvain. Helene. Thomas.

Silvain.

Himmel! hvad seer jeg? min Fader omfavner mine Børn!

Dolmon.

O! Gud! min Søn!

Silvain.

Her seer De Deres gienstridige Søn for Deres Fødder; Min Hustrue og mine Børn! falde ned for hans Fødder.

Dolmon, (bevæget.)

Og Du Ulykfalige!

Helene.

Ja, jeg alene er Skyld i alting.

Dolmon.

Hvordan? Er dette Din Hustrue?

Silvain.

Ja det er hende; lad Straffen falde paa en Fader og Mand; men lad Børnene og Moderen vederfares Naade; De have ikke giort sig skyldige i noget.

Dolmon.

Staaer op.

(Han omfavner sin Søn.)

Jeg har i dette Øieblik faaet Vederlag for 17 Aars Bekymring — og dette skal være min Hævn.

Silvain.

Ak! min Fader!

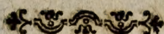
Dolmon.

Jeg maae give efter, og jeg mærker, at vi have tænkt paa eens Maade.

Silvain.

Det er endnu ikke alt, min Fader! Jeg har et Par oprigtige Venner i denne unge Karl og hans Fader, og jeg har lovet dem — —

Tho=

Thomas, (bedrøvet.)

De har ikke lovet mig noget. Omstændighederne have nu forandret sig, saa jeg ingen Fordring har at giøre; jeg lader mig nøie med, at Pauline beklager mig.

Dolmon, (til Silvain.)

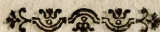
Jeg skal rigelig betale dem for alle de Tienester, som de have beviist Dig; jeg tager alt saadant paa mig.

Silvain.

Nei, forlad mig, min Fader! aldrig vil jeg i min Lykke blues ved det, som jeg har giort i mine slette Omstændigheder. Jeg har givet Thomas et Løfte, han har vundet Paulines Hierte, og det bør høre ham til, som en Belønning, den han har fortient. Optag under Eders Beskyttelse en ærlig ubetygtet Familie; Min Fader! beviis endnu tilsidst denne Prøve af Ædelmodighed.

Dolmon.

Ja, jeg maae give efter, min Søn! og Din Erkiendtlighed tvinger mine Fordomme til at ære Dyden, hvor den og findes. Kom Thomas! Det var at ønske, at man dog en og anden Gang kunde vise Exempel paa, at den uforfalskede Dyd veier op mod Stand og Fødsel.

Chor af Alle.

Hvad overgaaer den ømme Fader?
Større Skat Himlen haver ei;
Om han med Trudsler sig udlader,
Hans ømme Hierte siger: Nei.
Naar han er vreed, det intet skader,
Thi hans Alvor er det ei.
Hans Vrede er kun i hans Lader;
Men i hans Siæl den findes ei.
{ Saa elsk da ret den ømme Fader, }
{ Saa elske Vi den ømme Fader, }
{ Saa elske I den ømme Fader? }
Større Skat Himlen haver ei.

Ende.

